

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik (V.), št. 20.
Četrtkov številka „NAPREJ“
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasi Kmetko-delavske zveze.

Stane letno 28-80 Din, mesečno 2-40 Din.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Francišanska ulica 6-1.

Stane mesečno 10 Din.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168.
Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

Stavka v Celju.

Kovinarji v Celju še vedno stavkajo. Borba se vedno bolj poostreje, kajti nobeden izmed nasprotnikov ne mara pustiti.

Podjetnik je hotel služiti za vzor drugim podjetnikom, pokazati jim je hotel, kako se mora z delavstvom postaviti, da ga ukrote. Ni čudno, če se tako krčevito brani, ne gre mu le za dobiček, temveč zgubi lahko sloves svojega imena, ki ga med drugimi delodajalci uživa.

Osrednje društvo kovinarjev na drugi strani se pa zaveda, da brani najprimtivnejše človeške pravice. Še več, kajti zaupniki so zakonito priznani, šurnik je zakon in kovinarji so danes v položaju, da ne branijo samo svojih gospodarskih pravic, temveč branijo tudi zakon, kate-rega je ta podjetnik tako brezobzirno po-
teptal.

Seveda je oblast zato tukaj, da čuva zakone, ali ona jih čuva najrajši takrat, kadar jih kak revež prelomi. Bogati Westen, ki je dal menda celih 800.000 K kot dar za nakup kraljeve vile, pa menda misli, da si je s tem kupil tudi druge zakone, ki naj veljajo le zanj.

Pa to je druga stvar, ugotoviti smo hoteli le, da se društvo kovinarjev zaveda, da bi Westen, če zmaga, ne hodil več po preprogah, temveč kar po delavcih. Zato bo društvo vztrajalo toliko časa, da bo dobilo zagotovilo, da bodo delavci smatrani za ljudi in ne za živino.

Ugotoviti je še treba, da za delavce ni bilo drugega izhoda kot pa stavka. Podjetnik ni maral zvišati plače, zmetal je zaupnike na cesto, uvesti je hotel 10-urni delavnik. To je pa tudi vse, kar de-

lavci še imajo. Če bi ne hoteli stavkati, bi vse to zgubili in ni čudno, če skušajo s stavko rešiti še poslednje pravice, ki so jim ostale.

Stavka sama na sebi se razvija tako, kakor se dosedaj še najbrže nobena ni. Zgodovina slovenskega delavskega gibanja ne pomni še slučaja, da bi bilo vedno manj stavkokazov, temveč je bilo dosedaj navadno, da jih je bilo vedno več.

V tej stavki je pa ravno narobe, kajti v ponedeljek, 6. t. m., to je po šestih tednih, odkar je stavka izbruhnila, so se stavkujočim pridružili vsi stavkokazi, tako da stoji tovarna popolnoma prazna. Število stavkujočih znaša sedaj preko 800 ljudi.

Delajo sedaj le še strojniki in to v sporazumu s stavkujočimi. Tovarna od-
daja mestu Celju električni tok in stavkujoči ne marajo meščanom napraviti ne-
prilike, da bi morali sedeti pri svečah. Seveda, če se stavka še bolj poostri, se bodo delavci poslužili tudi tega sredstva.

Stavkujoči dobivajo podpore, ki so sicer nekoliko premajhne, vendar ker ni težko dobiti kak postranski zaslužek, je tudi to vprašanje povoljno rešeno. Več članov KDZ je zaposlilo precej stavkujo-
čih. Ker so se priglasili sedaj še stavko-
kazi, je še nekaj takih, ki bi šli v delo na kmete.

Če kdo želi kakoga delavca, naj kar piše na Delavsko tajništvo v Celje, Vod-
nikova ulica 3. Treba ni drugega, kot na navadno karto napisati naslov in koliko pomagačev potrebuje, drugo uredi vse tajništvo. Tudi denar za vožnjo plača or-
ganizacija.

Zbirka podpor za stavkujoče tudi prav dobro napreduje. Zlasti kovinarska organizacija dela čudeže delavske soli-darnosti.

Ko bomo po stavki objavili vsote, se bo marsikdo čudil silni volji, ki preveva delavske vrste. Manj zavedni seveda ne žrtvujejo v taki meri, a prepričali se bo-
ste lahko, da so v manjšini.

Na potu v rekonstrukcijo delavskega gibanja.

Besedna vojna med raznimi frakc-
jami v delavskem gibanju ni še končana. Polagoma poenjuje, ker prihaja med vo-
dišne kroge spoznanje, da se mora geslo, »Delavci vseh dežel, združite se!« tudi praktično izvajati.

Za zedinjenje delavske fronte je prva nastopila Dunajska delovna skupina soci-
alističnih strank. Stranke, ki so se ji pri-
družile, niso hotele pristopiti k moskov-
ski Internacionali, ker so bili njeni po-
goji, zapopadeni v 21. točkah, nespre-
jemljivi. Toda odstopile so od druge In-
ternacionale, ker je ta vsled kompromi-
tiranja nekaterih strank med vojno izgu-
bila svoj prvoten pomen in ugled.

Moskva je vztrajala pri svoji ne-
kompromisni taktiki in gradila svoj vi-
šek, toda mase organiziranega delavstva so ostale izven nje in nikjer ni bilo no-
benega izgleda, da se ločijo od tistih so-
cialističnih strank, ki so odklanjale mo-
skovske pogoje. In tako je bila komuni-
stična stranka vodilna sila v delavskem gibanju samo v nekaterih deželah. Toda izven Rusije niso imele vse komunistične stranke skupaj toliko članov, kakor samo

LISTEK.

—m—n:

Slike z dežele.

Slovenski Lurd-Brezje na Gorenj-
skem — obišče vsako leto na tisoče ljudi, ki iščejo tu zdravja. Vsakdo pričakuje čudeža po Materi božji. Seveda se bo čudež šele takrat zgodil, ko bo Marija izprosila pri Bogu vsem »romarjem« pa-
met. Pobožni romarji prosijo Marijo za čudežno ozdravljenje približno tako-le: Ko pridejo pred glavni altar, postanejo jim naenkrat noge nerabne, tako da pa-
dejo na kolena. V tistem stanju oblezejo altar, dotikajoč se z bolnimi udi altarnih zidov. »Gospodje« jih pa s primernimi pridigami vzpodbujajo in so pri tem še tako ponižni, da s pobožno k nebu obr-
njenimi očmi pobirajo darove za — Ma-
rijo.

Procesija.

Iz farne cerkve v K... gre proces-
sija za dobro žetev. Župnik zavije na de-
šno na polje. Župan pa priteče ves raz-
burjen, češ: »Kaj bomo tia hodili, tu je samo krompir in fižol, za te ni treba mo-
liti; pojdimo rajše na levo, tam je pšenica in žito. Saj že deset let nismo bili tam, zato pa tam tudi skoro nič ne raste!« —
Vzrok slabe žetve seveda ni slabo gnojenje in nezadostno obdelavanje zem-
lje, temveč, ker tam ni bilo že dolgo pro-
cesije!

Šola.

V H... bi morali razširiti šolo. Da-
siravno je bilo v dveh razredih zmečka-
nih skoro po devetdeset otrok, so stali vaški očetje kakor zid in so rekli: »Ne! Cerkev potrebuje novih zvonov, orgle so tudi zanič, šola pa hočejo razširiti, ker imajo preveč učiteljev in ne vedo, kam z njimi.« Pravi vihar pa je nastal v gostil-

ni, ko je nekega lepega dne prišel župan in prinesel s seboj uradni dopis, da mo-
rajo šolo razširiti. Navzoči učitelji je bil namah strel vod različenemu zmerianju in psovkam: »Ko smo hodili mi v šolo, je bil tu samo en učitelj in bilo nas je s treh vasi vendar nekaj skupaj. In katekizma smo znali desetkrat več kot pa sedanj otroci. Sedaj sta že dva učitelja tukaj in še jih je premalo!« »Veste kaj, sosede,« se je oglašil navzoči učitelj: »Jaz vam svetujem še nekaj storiti, da ne bo še enega učitelja treba plačati.« Nastala je grobna tišina, zakaj vsi so pričakovali rešilnega nasveta. Učitelj pa je nadalje-
val: »Sedaj so v modi stavke. Zgovorite se skupaj, da nobeden od vas ne spravi niti enega otroka več na svet, in tako se namah iznebite vseh učiteljev. Iz šole si pa lahko naredite občinsko gostilno ali — drugi farovž.« — Tableau!

avstrijska socialistična stranka. In povsod, kjer so obstojale, se je vršil in se deloma še vrši ljut boj med komunističnimi frakcijami in socialističnimi strankami. Poleg tega komunistične frakcije izven Rusije same niso bile edine in so se v nekaterih državah razcepile v stranke n. pr. v Zedinjenih državah, v Nemčiji, Angliji in na Nizozemskem. V Rusiji so skrajni levičarji pričeli ogrožati komunistično stranko in Lenin sam je vsled tega napisal brošuro »Detinska bolezen« levičarstva v komunizmu. Toda boj v delavskih vrstah se je nadaljeval in se nadaljuje.

Med tisoči agitatorjev so bile razplamtene strasti mržnje in ti jih širijo naprej. Toda to je bil nenaraven pojav in ljudje, ki so se prvič zbrali na Dunaju in ustanovili »Delovno skupino socialističnih strank« so vedeli, da pride do solidarnosti med vsemi pomembnejšimi delavskimi strukami.

Med tem, ko je zavedno delavstvo trošilo svoje moči v medsebojnih prerekah in v razdvajanju, je kapitalizem potlačil marsikako pridobitev delavstva in nastopal proti ljudskim interesom tako predrzno, kakor že dolgo ne. Razne prenapete frakcije, v katerih so delovali še provokatorji v službi kapitalizma, so dajale vladam povod za progone, da s tem ohranijo »red in mir ter obvarujejo civilizacijo«. Vsled teh progono je trpelo vse delavsko gibanje kot celota, kajti bili so naperjeni proti enim frakcijam direktno, proti drugim indirektno.

V Moskvi so igrali na karte svetovne revolucije. To ni natančno, kajti to sami priznavajo. Svetovna revolucija se ni dogodila in mesto diktature proletariata imamo kapitalistično reakcijo. Treba je bilo spremeniti taktiko, kajti po stari poti razdvajanja ni moglo iti več dalje. Komunistična stranka v Nemčiji je ostala v manjšini in masa je ostala pri večinski in neodvisni socialistični stranki. Komunistična propaganda v Italiji je bila fiasco; mase so ostale pri socialistični stranki, toda medsebojni boji so zelo oslabili delavsko gibanje v Italiji. V Franciji so postali frakcijski boji tako opasni za ves delavski pokret, da je pričela Moskva sama pomirjevati vzružene duhove. Avstrijsko delavstvo je kljub strašni bedi ostalo pri socialistih, ker je vedelo, da bi mu tudi najdrznejša taktika ne prinesla boljših razmer. Na Ogrskem je delavsko gibanje popolnoma potlačeno k steni. V Jugoslaviji je vse delavsko gibanje razrahljano, takorekoč zrušeno in vzelo bo dolgo časa, predno se opomore. V Angliji so delavske mase ostale v Labour Party in komunistična stranka predstavlja le neznatno manjšino. V Zedinjenih državah so boji, pri katerih so igrali najvažnejšo vlogo narodnostne skupine, prizadejali delavskemu gibanju ogromno škodo. Malokje je bila delavska fronta tako razdejana, kakor v tej deželi. In ekstremisti so doživeli v svojem postopanju popoln fiasco; poskušali so s podzemsko taktiko, katero so večkrat spremenili, toda pridružile so se jim le male narodnostne skupine. Po vseh neuspehih so organizirali legalno stranko in ji dali ime Workers Party. Toda mase so ostale indiferentne za njene pozive. Od vseh strani so proglašali socialistično stranko za mrtvo, toda ona si je ohranila prvenstvo in danes je zopet v stadiju dviganja. Delavstvo, ki se je ločilo od nje, se vrača v njene vrste.

Po vsem svetu se je med treznejšim proletariatom pričelo utrijevati mnenje,

da je taktika »edinozveličavni« frakcij škodljiva delavstvu samemu in je na korist kapitalizmu. Med nezavedno in napolzavedno maso pa se je naselila indiferentnost. Krika je bilo dosti, napadanja in demagogičnega kritiziranja je bilo preveč. Posledice so katastrofalne za delavski razred.

Sreča za Rusijo je v tem, da ima na krmilu zelo sposobne državnike, prevdarne politike in dobre stratege. Pustili so masi ruskega delavstva, da je šla s svojimi eksperimenti do skrajne meje. Kajti le na ta način jo je bilo mogoče prepričati, vsaj veliko večino, da je treba taktiko spremeniti tako, da bo odgovarjala faktičnim razmeram. Mi vsi želimo, da pride socialistična družba čim preje. Nihče, ki je socialist, ne bo pomagal kapitalizmu podaljševati življenja. Toda negirati ga ne moremo, dokler je tukaj. Z besedami ga ne moremo zrušiti. Z dejanji tudi ne, ker nismo za ta cilj še dovolj jaki; in na tako rušenje tudi ni misliti, ker je spreminjanje družabnega reda stvar razvoja in ne dekretov. Ljudstvo samo stopnjevanje dozoreva za novi ekonomski sistem. In ta se samo stopnjeva spreminja.

Delavske mase, ako so organizirane in zedinjene, predstavljajo velikansko moč v današnji družbi; marsikaj lahko dosežejo in v marsičem lahko pospešijo gospodarski razvoj v socialistični tok. Toda za tako taktiko mora biti razredno delavsko gibanje konstruktivno.

V Moskvi so pričeli spreminjati taktiko tudi na političnem polju mednarodnega delavstva. 21 točk se več ne naglašajo; sedaj se govori o »enotni fronti vsega delavstva proti enotni kapitalistični fronti«. Do tega je moralo priti. Pisali smo že davno, da bo po dobi združevanja prišla doba združevanja. Nikdar nismo bili fanatiki in utopisti in nikoli se nismo udajali iluzijam. Držali smo svojo organizacijo in propagirali solidarnost, ne razdor. Kazali smo na napake nasprotnih delavskih struj, toda tudi o sebi nismo trdili, da smo nepristopni napakam; pobijali smo vero v nezmotljivost nasprotnikov, toda tudi sami se nismo proglašali za papeže. Ljudje smo in nič drugega.

Vodilni elementi tretje Internacionalne so za zedinjenje vseh delavskih strank, ki pripadajo k drugi Internacionali. Dunajski delovni zajednici socialističnih strank, k tretji Internacionali in onih, ki so se ločile od tretje in organizirale četrti internacionalo. Levo krilo v ruski komunistični stranki nasprotuje tej taktiki. Nasprotujejo ji predstavniki italijanske, francoske, španske in romunske komunistične stranke, češ, da se bi revolucionarno delavstvo ne smelo bratiti z »izdajalskimi« strankami. Toda bili so poraženi. Drugi so argumentirali, da bodo komunistične stranke v zedinjeni Internacionali predstavljale le malo levo krilo, kajti veliko več delavstva pripada samo drugi Internacionali, kakor pa komunistični. Toda delavski interesi, in interesi sovjetske Rusije zahtevajo zedinjenje. Zato se bo polagoma opuščalo psovke kot »socialpatrioti«, »rumeni socialisti«, »socializdajalci« itd. Marsikaj se je zagrešilo med vojno od strani delavskih strank. Marsikak korak bi bil lahko drugačen kakor je bil. Toda očitje tega, kar je bilo storjenega napačno na eni ali drugi strani, nam ne prinese nikakih uspešnih rezultatov. Vse nekaj drugega je, ako si dobro zapomnimo vse, kar je bilo napačnega v socialističnem gibanju tekom zadnjih let, pa skušamo delati boljše. Zgo-

dovina je najboljša učiteljica. Žal, da se človeštvo tako malo, tako počasi uči od nje.

Kadar govorimo o rekonstrukciji delavskega gibanja, ne mislimo, da bo zavlada med proletarskim ljudstvom slova, o kakršni si eni radi ustvarjajo iluzije. Take slove ne bo; frakcije bodo ostale; toda med njimi ne bo več tistega strupenega, destruktivnega boja, kakor se vrši zadnjih par let.

Ko propagiramo zedinjeno fronto delavstva, ne mislimo, da pride do solidarnostnejšega nastopanja še tako kmalo. Kateri razplamtene strasti mrženj in očitkov so preveč ukoreninjene, da bi se dale iztrgati na par konferencah. Glavno je, da pride do enotnega postopanja med predstavniki raznih delavskih central, ki bi delavstvo končno privedlo v eno Internacionalo. Mi danes govorimo o Internacionalah, toda delavstvo nimamo danes nobene Internacionalne v pravem pomenu besede. Kadar je bomo imele, bo v njej združeno delavstvo vseh delavskih strank, ki temelje na socialističnih načelih in priznavajo razredni boj. Šele potem bomo imele Internacionalo. Današnja Internacionala je razbita na več delov in treba jih je združiti v enega. To se še ne zgodi. Toda nota za združjenje se uglašajo. Pri tem delu sodelujemo. In kdor je za zedinjeno fronto mednarodnega proletariata, naj sodeluje z nami.

Sklepi pokrajinskega odbora

Socialistične Stranke Jugoslavije in Kmetško Delavske Zveze.

Pokrajinski odbor SSJ in KDZ je v nedeljo, dne 7. maja ob polnoštevni udeležbi sklepal o tekočih zadevah. Seja se je vršila v Celju in je trajala ves dan, razen med shodom, katerega se je odbor udeležil in so nekateri člani tudi nastopili kot govorniki.

Sklenjeno je bilo več važnih sklepov, za objavo pa so bili določeni tile:

1. Vsem sodrugom, ki so kakorkoli pomagali, da je letošnja proslava Prvega maja po večini krajev na Slovenskem tako lepo uspela, izreka P. O. svojo zahvalo. Z zadovoljstvom jemlje na znanje poročilo, da se je ta proslava vršila skoraj povsod zelo primerno Prazniku Dela, težkemu položaju delavnega ljudstva in odločni njegovi volji, izpremeniti ta položaj s socialističnim delovanjem.

2. Tembolj potrebno je torej, da izreče svoje nezadovoljstvo tistim prireditvam, ki so zavajale ljudstvo k pijančevanju. Na Slovenskem pijemo itak preveč, vse premalo se zavedamo, da je alkohol tudi ena izmed tistih verig, s katero je proletariat prikovan v suženjstvo kapitalizma. Če torej slišimo, da se je opijanil odbornik krajevnih organizacij, moramo članom v takem kraju zaklicati: volite prihodnjič treznejše moše!

3. Nekateri kraji so ostali brez slavnostnega govornika. V enem slučaju je bil kriv govornik, ki ni prišel, niti se ni opravičil. V drugem kraju so napovedali shod na 14. uro, čeprav jim je tajništvo pisalo, da se mora govornik ob 14. že odpeljati drugam. Dotični sodrug se izgovarja, da ni utegnil čitati dopis in da je le število 14 videl in zato tako sklical. V tretjem slučaju so ostali brez govornika zato, ker se je zadržal na prejšnjem shodu v drugem kraju, ki se je vršil prepozno zaradi bolezni glavnega zaupnika. Ali drugi nič ne pomagajo? Če predsed-

ne zbolj — ali mora biti zato tudi organizacija bolna?

Take nerodnosti dokazujejo, da še nismo zreli. Pokrajinski odbor kliče vse sodruge k sodelovanju, da se take napake ne bodo ponavljale — P. O. sam jih ne more odpraviti. Naša organizacija je prostovoljna, zato ne moremo nikogar kaznovati, če ne vrši dolžnosti. Seveda takih govornikov, ki ne pridejo na shod, P. O. ne bo več pošiljal nikamor.

4. Znižanje strankinega davka. Ker so se draginske razmere zopet zelo poslabšale od lanskega decembra, ko je bila sklenjena zadnja razpredelnica progresivnega davka, je bilo sklenjeno znižati jo za 4 stopnje. Nova razpredelnica stopi v veljavo 1. junija, za maj velja še stara. (Novo razpredelnico že danes objavljamo. — Op. ured.)

5. Zadnje čase je v proletarskih vrstah nastalo precejšnje zblizanje in je vstopilo v stranko dokaj sodrugov, ki so bili vsled razdora stranko zapustili. Po pravilniku bi morali veljati za poskusne člani. P. O. je odločil, da se jim priznajo pravice starih članov, če dokažejo, da so bili ves čas organizirani v kaki proletarski politični organizaciji, oziroma če doplačajo za čas, odkar je bila njih organizacija preprečena. To velja tudi za tiste, ki vstopijo v stranko do konca maja. Če vstopijo do tega termina, si obvarujejo svoje pravice tudi člani bivše ljubljanske politične organizacije.

6. Obračunavanje. V novem pravilniku je določba, da morajo organizacije obračunavati vsak mesec, brez določene dne. To je nekatere organizacije zavedlo v odlašanje do konca meseca, potem so pa še malo odlašale, da obračunajo tudi za drugi mesec obenem. Da se odpravi ta nered, je sklenil P. O. izpopolniti določbo pravilnika tako, da morajo vse organizacije obračunati takoj po sklepu meseca, najpozneje 15. prihodnjega meseca mora pa biti obračun že pri pokrajinskem tajništvu.

7. S smerjo stankinega glasila »Najprej« se P. O. strinja. Vse te in še druge sklepe je sklenil P. O. v popolnem soglasju. Le pri sklepih, ki je objavljen pod 2. točko, sta nasprotovala dva člana, pa ne zaradi stvari same, s katero se tudi onadva strinjata, ampak želela sta, naj bi bil priobčen v okrožnici, češ, da bi lahko škodovalo ugledu stranke, če pišemo v tisku o tem. Zmagala je javnost. Ugledu stranke škodujejo take napake vselej, nikdar pa ji ne more škodovati dobra in resna volja: otresti se takih napak.

Mezdna pogajanja.

Delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani je dobila baje od pokrajinske uprave, oddelka za socialno politiko obvestilo, da tamošnji delavski odsek poslej ne bo več posredoval pri mezdni razpravah, češ, da je za to poklicana nadležna inšpekcija dela.

Nam se zdi ta vest neverjetna, ker za taka obvestila trenutno ni prav nobene podlage.

Res je, da spada med naloge inšpekcije dela tudi posredovanje o sporih. Prav tako pa je res, da je določen ta delokrog inšpekciji dela že z uredbo, ki je bila razglašena v »Uradnem Listu« 16. julija 1921 pod št. 223. Zakon, ki je bil pretečen teden objavljen v »Uradnem Listu« je torej v tem pogledu na las enak prvotni uredbi, torej na las enak doslej veljavni predpisom. — Zato je upravičena sumnja, da je dotični, ki je izdal ta

našlog, pričel s površnim študijem socialno-politične zakonodaje šele pri zakonu o inšpekciji dela, ne da bi bil pregledal tudi uredbo. — Čim bi bil storil to, bi moral uvideti eno: V zakonitih predpisih ni nima opore za tak ukrep.

Sedaj nam preostaja še eno: morda je ta ukrep utemeljen v dejanskih razmerah in okoliščinah. Pokrajinski upravi pa gotovo ni znano, da je redukcijska kosa kosila tudi v vrstah inšpektorjev dela v Sloveniji. Pokrajinski upravi gotovo ni neznano — vsaj prilično čita »Jutro« — da je upokojen prav inšpektor dela v Ljubljani. Zato naj sedaj poleg zmanjšane števila uradništva vrši rečimo ljubljanska inšpekcija dela poleg poslov, ki jih že doslej ni zmagovala, še posle, ki jih je vršil doslej delavski odsek.

Na vseh koncih in krajih govore izvestni ljudje o konsolidaciji, ureditvi države. Vseposvodi ti trobijo ti ljudje o svojih načelih glede ureditve državne uprave. Praksa kaže in nudi nasprotno sliko. Samo en primer: v ministrstvu za socialno politiko so podredili delavskemu oddelku inšpekcijo dela in zavarovalni oddelek. Človek bi mislil, da so spoznali to oni, ki so tako odredili, to obliko za najprikladnejšo, najpraktičnejšo.

Sedaj na upravičeno lahko trdimo, da se je reorganizacija v ministrstvu za socialno politiko izvršila po političnem kopitu belgrajskem, dočim pri slovenskim razmeram politično kopito ljubljansko.

Prav je, da se dela tako. Spoznanje bo prišlo: demokratska klika je delala brezvestno, zato mora priti tudi obračun in plačilo. —

Ta ukrep, da oddelek za socialno politiko ne bo več posredoval v mezdni sporih, nas znova potrjuje v prepričanju, da hoče služiti ljubljanski oddelku za socialno politiko delodajalcem, ne pa delojemalcem, ne zaščite in varstva potrebnim.

Ker pa ni zraslo še nobeno drevo do neba, niti trajalo do konca dni, zato bo tudi to drevo sprinelo in naša naloga bo, da ta proces pospešimo.

IZJAVA DNE 3. MAJA 1922.

(Po poslancu Filipu Kisovariju radi delne ekspropriacije posestva Vilhelmine Post na Gornji Poljskavi.)

Podpisani občinski agrarni odbor daje sledečo izjavo:

Vsi občinski agrarni odbori se strinjajo složno ter protestirajo proti delni ekspropriaciji za moški kaznilnični zavod v Mariboru iz sledečih razlogov:

1. V tej občini in v okolici je preko 300 interesentov, ki potrebujejo zemljo in nimajo nikakega zaslužka, da bi si zamogli zaslužiti vsaj vsakdanji kruh, ker ni v tem okraju nikakih tovarn.

2. Če se bo upostavil posredni zavod za moško kaznilnico, zgubijo vsi revni sloji svoj vsakdanji zaslužek in obstanek.

Strinjamo se z izjavo Vilhelmine Post, katera pod nobenimi pogoji ne odstopi od njenega in njej pripadlega maksimuma. Če bi pa kljub temu hotela pristojna oblast izvesti delno ekspropriacijo, bi se tukajšnje prebivalstvo razburilo in bi ne zamoglo prevzeti nikake odgovornosti za posledice, ki bi utegnile nastati proti volji prebivalstva v tem okraju.

To izjavo je podpisalo 10 občinskih agrarnih odborov in župan občine Gornja Poljskava.

KONGRES AMSTERDAMSKE INTER-NACIONALE.

V prostorih rimskega gledališča »Argentina« je bil 20. aprila t. l. otvorjen kongres amsterdamske strokovne Internacionalne.

Kongres je posetilo 94 delegatov iz sledečih držav: Nemčije, Angleške, Francije, Italije, Belgije, Nemške Avstrije, Danske, Španije, Ogrske, Čehoslovaške, Letške, Luksenburške, Holandske, Poljske, Švedske, Norveške, Švice, Bolgarije in Jugoslavije.

Omenjeni delegati zastopajo preko 22 milijonov strokovno organiziranih delavcev.

»Glavni delavski savez Jugoslavije« (G. D. S. J.) zastopa sodrug Vilim Bukšek iz Zagreba.

Poleg navedenih delegatov prisostvujejo kongresu zastopniki 25 tajništav posameznih mednarodnih profesionalnih zvez Mednarodno zvezo ženskih delavk zastopa sodružica Dr. Marija Phillips. Mednarodni delavski biro v Genfu je na kongresu istotako zastopan.

Glavne točke, ki jih ima kongres rešiti so: Borba proti mednarodni reakciji kapitalizma, boj proti militarizmu in novim vojnem, odpravo brezposelnosti in socializacija industrije.

Kongres je po številu zastopanih članov največja prireditelj, ki se je kdaj na svetu vršila.

O razpravah in sklepih, ki so bili na kongresu sprejeti bomo obširneje poročali.

KAPITALIZEM IN NJEGA DEMOKRATSKA NARODNOST.

(Dopis iz celjskih delavskih krogov.)

Ko se je leta 1888, zgradila na delavskem kongresu velika ladja socializma, je nje čista ideja preplula ves svet in po končani vojni napolnila tudi srca slovenskega delavstva. Ta ladja ima tako močna sidra, da jo noben svetovni vihar ne pogrezne.

Tega se je zavedala tudi liberalna stranka, zato je hitro po končanem ubijanju človeštva po svojih agitatorjih povsod imela kar cele vagonne pravice in svobode za delavce na razpolago. Da celo posestva so obljubovali in rekli so, da mora imeti vsak toliko zemlje, da se lahko preživlja. Pa sčasoma je vse to zapalo in še sedaj ni rešeno vprašanje agrarne reforme. Nikdar več, so rekli po vseh shodih in uradih, vas ne bo tepel nemški bič itd. In dobili smo zažljeni šurnik.

Delavec mora imeti enake pravice z vsakim drugim, so rekli g. Rebek sam, ko so razvili v »Narodnem domu« svoj program za časa državnih volitev. Pa hitro jih je minilo, ker so potem nadaljevali s sledečim govorom: »Sedaj, ko smo pa mi dovolj močni, sedaj jim pa lahko vse te pravice odvzamemo, saj zdaj se ni treba bati proletarcev, ker niso več tako močni, ko se je polovica tujih vrnila na svoj dom.«

Ne brigajo se več liberalci za slovensko Rusijo, ki je pomagala razrušiti srednje sile, ki danes trpi lakoto, ne brigajo se za lastno slovensko delavstvo in dajejo Velenemcu Westnu proste roke, da zavlačuje stavko. En človek sme izkoristiti 600 drugih. To je velika impertinenca.

Nismo se pa ustrašili boja z orožjem, tudi se ne udamo političnemu. Kje je »obznanje« za izkoriščane? Mi vemo, da je vsa vaša narodnost bavbav, zato bomo vbodoče pri volitvah vsakega vašega

agitatorja pognali iz naših vrst ter bomo volili zastopnike iz svoje sredine, ki bodo zagovarjali naš položaj.

Kličem vas torej vse stare politike: Vstanite iz grobov in popravite grehe, katere so napravili vaši nasledniki. Da bo potem domovina lepša, kot pa jo opisujejo razni pesniki. Zastoni prevažate zemeljske ostanke nekdanjih žrtev v domači kraj, če pa sami ne spoštujete pridobitnih pravic!

Pravice želini delavec.

Politične vesti.

+ Zakonski načrt o razlastitvi in kolonizaciji. Ministrski svet je razpravljal v svoji seji 8. t. m. o zakonu razlastitve zemlje in o zakonu kolonizacije. Po tem zakonu, ki se raztega na vsa veleposestva, bodo razlaščena v Sloveniji vsa veleposestva, ki presegajo 50 ha. Pravico vrsti invalidi in dobrovoljci. Zakon o kod razlaščene zemlje bodo imeli v prvi kolonizaciji določuje, da kolonisti ne smejo 10 let zemlje niti prodati niti obremeniti. Ko sprejmejo dodeljeno jim zemljo, imajo pravico: 1. Na prosto vožnjo vseh članov družine, prosti prevoz živine in orodja na vseh železnicah in vlakih, 2. na prosto uporabo gradiva in državnih in občinskih vozov za grajenje hiš in ostalih zgradb, 3. na prosto pašnjo na občinskih pašnikih, in sicer pet let brez davka.

+ Kovinarska stavka na Češkem zavzema vedno večje obsege in bodo 15. t. m. stopili v simpatijsko stavko delavci vseh strok. Delodajalci hočejo namreč kovinarjem znižati mezde, iz česar je jasno razvidno, kako raste kapitalistom greben. Ker imajo s stavko ogromno škodo, je upati, da bodo v najkrajšem času kapitulirali, tako da najbrž niti ne bo potrebna simpatijska stavka. Delodajalci so že zaprosili vlado za posredovanje.

Dnevne vesti.

Vsa bestialnost katoliškega krščanstva se kaže v notici, ki jo priobčuje »Slovenec« na mesto odgovora na našo včerajšnjo vest o tragičnem slučaju v Mariji Devici v Polju, kjer neka revica Ivana Bobnar, upokojena tobačna delavka, mati treh bednih otrok (ne dveh, kakor smo včeraj poročali!), skočila v vodo in se utopila, ker jo je neki misionar z »verskimi« lažmi pri spovedi tako prestrašil, da je zblaznela. »Slovenec« nima na to našo konstatcijo (eno med milijon drugih), kako upliva cerkvena vzgoja in niene šmarnice na nevedne in nemiselnosti ljudi, nobenega drugega odgovora, kot da želj našemu piscu, naj bi v vodo skočil! In take moralne ničle dvigajo Kristusa na svoj prapor in se upajo druge ljudi, ki niso njihovega mišljenja, zmerjati z »nizko izobraženimi!« Fej!

Ruska zbirka. Za gladijoče v Rusiji je darovala Kraj. org. v Mislinjah 75 Din. Kraj. org. Šoštanj 268 Din. Skupna vsota dosedaj nabranih darov 5335.10 Din.

Ljubljana.

Včerajšnja seja ljubljanskega občinskega sveta je potekla v lepem miru in redu. Izmed sklepov, ki so jih sklenili mestni očetje, je najvažnejši tisti, ki dovoljuje 25 milijonov kron za tlakovanje prometnih ulic, potem pa sklep postaviti v Zvezdo glasbeni paviljon, ki bo stal okoli 310.000 kron. V tajni seji so dovolili občinski svetovalci 250.000 kron za nabavo službene obleke 42 mestnim uslužbencem. Ob tej priliki smo tudi

zvedeli, da je darovala trboveljska premogokopna družba 100.000 kron za mestne uboge.

Z Narodno banko smo se že parkrat pomenili, zdi se nam pa, da bo treba še nekoliko poseči vmes, predno jo bomo smeli pustiti v miru. Ljudje se ne pritožujejo samo nad počasnim in zelo brezglavim poslovanjem njenih nastavljenec pri ljubljanski podružnici, temveč predvsem nad bojevitim načinom tega poslovanja. Kolikor smo poučeni, je pri podružnici nameščenih troje oseb in sluga, ki se vsi odlikujejo po svojem škandaloznem obnašanju s strankami, zlasti na sluga, ki »občuje« žnjimi potom izrazov in metod, da postaja šibkejšemu človeku slabo. Pozivljamo kroge, ki imajo pri banki kako besedo, da napravijo takoj red, ker se nam zdi prav zamalo, da bi se ljudje pritoževali nad tistimi, ki so vendar zato nastavljeni, da vršijo svoje delo, kakor se spodobi. Drugič bomo svoje besede nekoliko drugače povedali!

Donesek k stanovanjski mizeriji. Na Turjaškem trgu ima hišna številka 5, last barona Livhtenberga, skoro celo sila razsežno pritličje (izvzeta je le ena soba hišnice), uporabljeno samo za prostorne drvarnice. V tem času, ko manjka toliko stanovanj, ko je tako strašno težko zidati nove hiše, je naravnost vnebojreč greh, da se dva prostora, ki sta bila prvotno namenjena za stanovanje, rabita za drvarnico. Ta dva obokana prostora imata okna v visokem pritličju na pročelju hiše, ki je obrnjeno na Turjaški trg. Iz vsakega od teh se lahko naredi najmanj dve sobi, torej v celem najmanj štiri sobe. Za udobno stanovanje imata popolnoma vse predpogoje (svetlobo, suhoto, prostornost i. dr.). — Če tudi od vzamemo ta dva prostora sedanjemu namenu, ki pa se s popolnim negospodarskim izrabljanjem zlorabljata, ne bi bili najemniki na drvarnicah prav nič prikrajšani, ker vkljub temu ostanejo menda še štiri (če ne več!) veliki prostori, uporabljeni v isto svrhu. V slučaju pa, da bi se stanovalec z drvarnicam čutili neudobnega, ni treba gospodarju zidati kleti, marveč naj postavi na dvorišče (ki je dovolj velik!) v ta namen leseno barako. — Poklicane oblasti pozivljamo, naj se zanimajo pri svojem delu za tiste, kateri so jih postavili in kateri zanje skrbijo, tudi za take slučaje in naj vrše, da se bodo za stanovanje primerni, a popolnoma zgrešeno izrabljeni ali pa zanemarijeni prostori v občini dobrobit preuredili, in ravno tako tudi neprimerna stanovanja, ki pa so uporabljena za človeško bivališče. Na ta način bi se naši uradi pri svojem poslovanju vsaj za en korak prav lahko premaknili od cvilečih avtomatov iz starega veka k praktičnosti in s tem k ljudstvu.

Opazovalec.

Okrajno glavarstvo v Ljubljani nam sporoča: Dne 7. junija 1922 ob 10. se bo pri okrajnem glavarstvu v sobi št. 3 potom iavne dražbe oddal v zakup lov občine Črni vrh pri Polhovem gradu za petletno dobo, to je od 1. julija 1922 do 30. junija 1927. K tej dražbi se vabijo interesi s pristavkom, da morejo dražbene pogoje vsak dan ob uradnih urah vpozledati.

Okrajno glavarstvo v Ljubljani nam sporoča: Dne 3. junija 1922 ob 9. se bo pri občinskem uradu na Vrhniki (obč. pisarna) potom iavne dražbe oddal v zakup lov občine Vrhnika za petletno dobo, to je od 1. julija 1922 do 30. junija 1927. K tej dražbi se vabijo interesi s pristavkom, da morejo dražbene pogoje

vsak dan ob uradnih urah tu uradno vpozledati.

Rodilo se je ta teden 30 otrok (18 m), 1 mrtvorjeni, umrlo je 20 oseb (12 ž.), ponajveč za jetiko (9). Naznanjen je nov slučaj škrlatice.

Uprava ljubljanskega gledališča opozarja vsem abonementom, kateri se še niso zgledili v knjigovodstvu Narodnega gledališča, da se jim izroče nove izkaznice za poletni abonma, da to store do 15. t. m., ker jih drugače ne more smatrati abonementom poletnega abonmaja.

Opozorjamo na današnji (sredin) koncert Zikovega kvarteta v ljubljanski Filharmoniji. Mladi umetniki gredo po tem koncertu v tujino, kjer uživajo že dober glas, torej je to poslovilni koncert. Javnost naj z zasedbo do zadnjega kotička dokaže, da tudi ona ceni četvorico umetnikov, ki je izšla iz naših krogov.

Na občnem zboru »Podpornega društva slepih v Ljubljani«, kjer je bilo zbranih vlic slabemu vremenu 24 rednih članov, civilnih in vojniških slepih, se je predsednik med drugim spomnil vseh podpornih članov, ki so po svojih močeh prispevali našemu društvu. Vsem se tam potom najpristrčneje zahvalujemo in prosimo za nadaljnjo naklonjenost. — Podporno društvo slepih v Ljubljani.

Politika. Sedmo javno predavanje Zvonimirja Bernota, glavnega urednika »Napreja«: »O politiki. Njen razvoj do sedanje oblike«. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad 10 minut. — Petek, 12. maja 1922. Velika dvorana »Mestnega doma« v Ljubljani. Začetek točno ob 20., konec najpozneje ob 22. — Sedeži v I. vrsti po 5 Din. v II.—VI. vrsti po 2 Din. v VII.—X. vrsti po 1 Din. Stojlišče 50 par.

Iz stranke.

Priporočamo vsem socialističnim občinskim odborom, da predlagajo v občinskih zastopih, naj se določi gotov znesek za pomoč gladijočim v Rusiji. Čeprav občine nimajo mnogo sredstev niti za lastne uboge, vendar naj se nobena ne odtegne. Kdor je pri nas lačen, je pravzaprav še v blagostanju proti razmeram v Rusiji. Zdale pred žetvijo je sila največja. Dvakrat da, kdor hitro da.

Organizacije, ki niso razprodale 1. maja vseh nageljnov, ki so jih prejele, naj nam jih ne vračajo, temveč naj jih spravijo in nam bodo obračunale zanje po kakšni drugi prireditvi, kjer jih bodo prodale.

Iz strok, gibanja.

Mezдна gibanja. Dne 24. aprila so se vršila pogajanja v Prevaljah za vse lesno delavstvo Mežiške doline. Kljub hudemu odporu od strani podjetnikov se je dosegel precejšen uspeh, vendar moramo tu pripomniti, da bi bil lahko veliko boljši, če bi se delavstvo zavedalo svojih dolžnosti. Delavstvo spregledaj!

V Celju se je vršila 6. t. m. mezдна razprava celjskih mizarjev, katere je še v precejšnji zadovoljnosti izpadla, to pa le vsled solidarnosti delavstva. Še več zavednosti in še lepši uspehi bodo! Vsi v organizacijo!

V Mariboru so se zaključila pogajanja med mizarskimi pomočniki in Zadrugo mizarskih podjetij 8. t. m. Kljub vsemu odporu od strani Zadruge in razbitju že dveh vršočih se pogajanj je vendar le podlegla vsled delavske zavednosti. Delavstvo ti se pa še bolje okleni svoje stanovske organizacije in pokaži, da nisi metla, s katero se pometa kadar se komu poljubi, in uspeh v prihodnje ti je zagotovljen.

Vestnik Svobode.

Občni zbor »Svobode« v Sp. Šiški. Redni občni zbor podružnice izobraževalnega društva »Svobode« v Sp. Šiški se je vršil dne 29. aprila 1922, na katerem so izvolili sledeči odbor: Predsednik: s. Stanislav Biteznič, namestnica: s. Marica Kovačeva, tajnik: s. Franjo Jankovič, namestnik: s. Jakob Kovač, blagajnik: s. Karol Dolmar, namestnica: s. Angela Hlebova. Od-

členiki: Rudolf Simončič, Josip Ogrin, Rudolf Ogrin, Branko Boltanzer, Karol Schoss, Anton Belč, Josip Udovič. — Funkcionarji, zavedajte se vsekdar in povsod svojih dolžnosti!

Vabimo vse prijatelje šaha, da se udeležijo sestanka, dne 13. maja ob 8. zvečer, ki bo v prostorih Zadrugnega doma v Sp. Šiški, Žibertova ulica.

V četrtek, dne 11. maja ob pol 20, se vrši članski sestanek S. K. »Svoboda«, Ljubljana, v Selenburgovi ulici 6, II. nadst. — Dnevni red: Igrišče. Vabljeni so vsi prijatelji delavskega športa, novi člani in S. K. Svoboda-Viž. — Odbor.

Dopisi.

KDZ v Ježicah sklicuje za nedeljo ob 15. popoldne pri sodrugu Kunstelnu sestanek vseh članov. Ker je dnevni red zelo važen, se prosi mnogoštevilne udeležbe. — Predsednik.

Ježica pri Ljubljani. Člani politične organizacije KDZ se toplo zahvaljujemo vsem prijateljem naših idej, posebno pa sodrugu Josipu Kosu za njegovo požrtvalno delo na 1. maja. Le tako naprej! V zavednosti in združenosti je moč!

Križe pri Trzinu. Klerikalce v Križah kakor tudi drugod je strah. Temu v dokaz je članek v »Novem času« od 29. aprila, ki se nad liberalci, katerih v Križah sploh ni, in »socialdemokrati« spodtika, češ, da sta se ti dve stranki za bodoče volitve združile. Tako smo zvedeli o klerikalcih, da jih skrbi za bodoče volitve. In zakaj? Oglejmo si njihovo gospodarstvo v občini Križe malo natančneje in takoj opazimo, da je njihov strah upravičen. Samo malenkost iz njihovih registrov: Pred vojno so si izposodili na občinske davke težke tisočake, da so vojno posojilo lahko podpisovali in se na račun drugih doma skrivali. Če je delavec brez imetja za domovinsko pravico zaprosil, so ga kratkoma zavrnili s pripombo, da je revež in ga ne morejo sprejeti. Davke na alkoholne pijače so za več sto odstotkov povišali s pretvezo, da bodo na postajališču Križe uradno poslopje zidali, a provizija medvojne časa še do danes ni popolnoma urejena itd. Takih in podobnih slučajev bi lahko še veliko navedli, pa za danes naj to zadostuje in če se bodo začeli še kdaj tresti od strahu, jim bomo dali potrebne injekcije, da se pomirijo. Njihovim zapeljivim revežem pa bomo oči odprli, da spregledajo in vidijo volka v ovčji koži.

Križe pri Trzinu. Mednarodni denuncijantski klik v Križah in Retniam v odgovor: V klerikalnem revolverju je izšel članek, kateri me obdolžuje, da sedijo pri meni pijanci in pijejo do nezavednosti. To je izmišljena laž. Povem pa na tem mestu, če to detelno pero hoče, da vsakemu posebej postrežem s tako porcijo, da bo čez ušesa zadostil imel, se to lahko zgodi. Materiala ne manjka. Za danes povem tej denuncijantski kliku, naj pometa pred svojim pragom, ker smetja ima na kupa in naj se ne premika preveč po solncu, da se ji maslo, katero ima na glavi, ne razstopi. Ne mislite, da je dežnik, v katerega senco se skrivate, tako velik, da vas ni poznati, kdo ste. Da so ti k. u. k. Holzgrazlerji in verižniki na naš konzum celo napihneni, to vemo mi že zdavnaj, zatorej se ne čudimo. — Poslovodja Franc Padar.

Prva obletnica fašistovskega napada na brežiške socialiste. 6. maja je preteklo eno leto, odkar so brežiški fašisti (tako zvaljeni »državotvorci«) pokazali v pravi luči svojo inteligenco pred občinskim uradom na dan volitev, in to na ta način, da je 10 fašistov napadlo dva socialista, in jima zagrozilo z bombami in ročnimi

Socialistična stranka Jugoslavije in Kmetsko delavska zveza.

Pristopna izjava.

Ime in priimek: _____
 Naslov (tudi pošta) _____
 Poklic (kaj in kje?) _____
 Rojstno leto in kraj: _____
 Rodbinski podatki: (samec ali oženjen?) _____
 Koliko otrok? _____
 Mesečni dohodki: * _____
 Na katere časopise naročen: _____
 Organiziran: { kulturno pri _____
 gospodarsko pri _____
 strokovno pri _____
 Pristopam h krajevni politični organizaciji SSJ ali KDZ v _____
 _____, in izjavljam, da se bom vestno ravnal po strankinem statutu.
 V _____, dne _____ 192____
 Podpis zaupnika: _____
 Lastnoročni podpis: _____

* Naj izpolnijo tisti sodrugi, ki priznavajo načelo progresivnega strankinega davka (sklep strankinega zbora v nov. 1920.)

granatami, če se ne odstranijo od občinske hiše. Samo gospodje fašisti niso imeli sreče! Ko sta onadva napadence le malo bolj hudo pogledala, so se pobalini ustrašili, da jim je korajža v hlače padla. Organizirani so pa dobro bili, ker so s seboj imeli sanit. oddelek pod poveljstvom nekega kirurga: javnost naj ne misli, da so to morda bili kaki hlapci ali težaki, ne bili so samo boljši gospodki! Med njimi pa so bili najbolj raskračen Schnelauerjev Toni, Dr. Modrabrada, trgovec Jurček brez konja in neki uradnik Windbeutel Tonček: prvi ima zato tako lepo ime, ker morajo vaški fantje z njim večkrat s kake veselice domov dirkati, če noče, da bi mu njegov vroči hrbet malce pošlatali, ta drugi pa je svoje ime dobil na ljudskem shodu 4. avgusta lanskega leta v gostilni grobovškovi, vsi drugi so pa duševni revčki. — Nekdo, ki se je na to zgodnjo spomnil in jo napisal 6. maja.

Misljinje. Tu smo letos prvič praznovali 1. maj. V nedeljo jutraj so se začeli zbirati sodrugi iz bližnjih in daljnih vasi. Prvič se je natančno po sporedu vršil. Prvič je tudi vihrala v sprevedu rdeča zastava. Na kolodvoru smo pozdravili došle goste. Ob 1. se je vršil številno obiskan shod, na katerem je poročal sodrug Malovrh iz Hrastnika. Shod je otvoril sodrug Krajnc, predsednik je pa bil sodrug Ivan Prauhart. Poročevalec nam je v enournem govoru razložil pomen Prvega maja, posebno pa še letošnji pomen. — Sodrugi Krajnc je v jedrnatih besedah bodril navzoče k vztrajnemu delu za izobrazbo delovnega ljudstva. Končno je malček Stanko Mazdovnik deklamiral »Siromaka«. Tudi pri nas v gorskih vaseh se začenjajo podirati trdnjave kleri-

kalizma ter nastopata kmet in delavec složno. — Zavednim sodrugom kličemo: Le tako naprej po začrtani poti, naprej do zmage socializma!

Misljinje. Dne 24. aprila t. l. se je vršil v Misljinjah dobro obiskan društven shod lesnega delavstva. Poročal je sodr. Bradeško o sedanjem položaju delavstva. Drugi dan pa so se vršila mezdna pogajanja med firmo Perger in zaposlenim delavstvom. Zastopani so bili: Osrednje društvo lesnih delavcev, več delavskih zaupnikov, delavski odsek pokrajinske uprave za Slovenijo po g. dr. Mraku, g. Perger, njegov zastopnik dr. Pirnat od Zveze industrijcev pa je bil navzoč g. Goriup. Delavski zastopniki so takoj v začetku razprave pokazali, da hočejo razpravljati mirnim putem, vse drugače pa g. podjetnik in nega zagovornik. Izmed vseh navzočih se je posebno odlikoval g. dr. Pirnat. Vsaka njegova beseda je bila izzivanje navzočih delavskih zaupnikov. Kar pa je najgrše od njega, je to, da je očital delavstvu, da preveč zasluži. Javnosti v vednost pa bodi povedano, da zasluži družinski oče komaj toliko na dan, da kupi 4 kg koruzne moke, s čimer je nemogoče preživljati svojo včasih precej številno družino. Pripočali bi g. doktorju, naj sam premisli, kako bi on živel s tem zaslužkom! O kako v resnici kratka je vaša pamet gosp. doktor Pirnat! Zagovarjanje velekapitala mora v resnici precej nesti vašemu mošniju, seveda na škodo bednega delavstva, drugače bi kaj takega ne mogli misliti, še manj pa govoriti. Njemu popolnoma sličen je tajnik Zveze industrijcev, g. Goriup. Gospod Perger, v resnici dobre zagovornike imate! Le še par poje-

Štev. izkaznice: _____
 sprejet na odborovi seji dne: _____
 Prostor za štamp. in podpis: _____

Razpredelnica strankinega davka pri SSJ.

(Veljavna od 1. VI. 1922.)			Pri številu nepreskrbljenih otrok											
Mesečni dohodki			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
v dinarjih			znaša mesečni davek v dinarjih											
			a	b	c	č	d	e	f	g	h	i	j	
1	do	699	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
2	od	700 do 744	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
3	od	745 do 784	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
4	od	785 do 819	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
5	od	820 do 849	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
6	od	850 do 874	6	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	
7	od	875 do 899	7	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	
8	od	900 do 924	8	6	4	2	1	1	1	1	1	1	1	
9	od	925 do 949	9	7	5	3	1	1	1	1	1	1	1	
10	od	950 do 974	10	8	6	4	2	1	1	1	1	1	1	
11	od	975 do 999	12	9	7	5	3	1	1	1	1	1	1	
12	od	1000 do 1024	14	10	8	6	4	2	1	1	1	1	1	
13	od	1025 do 1049	17	12	9	7	5	3	1	1	1	1	1	
14	od	1050 do 1079	20	14	10	8	6	4	2	1	1	1	1	
15	od	1080 do 1109	24	17	12	9	7	5	3	1	1	1	1	
16	od	1110 do 1139	28	20	14	10	8	6	4	2	1	1	1	
17	od	1140 do 1169	32	24	17	12	9	7	5	3	1	1	1	
18	od	1170 do 1199	36	28	20	14	10	8	6	4	2	1	1	
19	od	1200 do 1239	40	32	24	17	12	9	7	5	3	1	1	
20	od	1240 do 1299	45	36	28	20	14	10	8	6	4	2	1	
21	od	1300 do 1399	50	40	32	24	17	12	9	7	5	3	1	
22	od	1400 do 1499	55	45	36	28	20	14	10	8	6	4	2	
23	od	1500 do 1599	62	50	40	32	24	17	12	9	7	5	3	
24	od	1600 do 1699	70	55	45	36	28	20	14	10	8	6	4	
25	od	1700 do 1849	85	62	50	40	32	24	17	12	9	7	5	
26	od	1850 do 2000	100	70	55	45	36	28	20	14	10	8	6	

Pri dohodkih nad 2000 Din plačuje prepričan socialist razen tega davka še 10 % od svote, za katero presegajo njegovi dohodki znesek 2000 Din.

din na račun delavskih žuliev in želi bo-
ste še veliko večje uspehe. Koliko časa,
to pa je seveda vprašanje, katerega bo
rešil čas. Gospodu okoli Zveze industri-
cev in g. Pirnatu pa bodi povedano, da
se na ta način še dolgo ne bo rešila kri-
za industrije, še manj pa povzdignila.
Delavstvo bo morda še nekaj časa stra-
dalo in trpelo, kadar pa bo mera polna,
bo tudi trpljenja konec, upamo, da to ni
več daleč. Delavstvu pa priporočamo, da
se še trdneje oklene svojih stanovskih
organizacij in na noben način ne ukloni
hrbta pred bičem kapitala, ki mora na
vsak način izginiti s človeške družbe.

Braslovče. Dne 30. aprila se je vr-
šila proslava Prvega majnika in javen
shod tako sijajno, da v Braslovčah še ni
bilo nikdar kaj takšnega. Govoril je po-
slanec sodrug dr. M. Korun. Čeravno je
dež padal neprenehoma, je eno in pol ure
govoril in pojasnjeval, kaj hočemo. Ljud-
stvo je mirno, čeravno v blatu in dežju
pod dežnikom, poslušalo. Sodruga posla-
nec je tudi pojasnil, zakaj trpimo in da si
je ljudstvo samo krivo, ker je tako volilo
ob volitvah 1920. Mi socialisti smo misli-
li, da nas bodo klerikalci res napadli, ka-
kor je bilo rečeno in ker so se zbirali ves
teden. Mi smo se pripravili, pa ne z bom-
bami, ampak s figo v žepu in smo jih mir-
no čakali. Ali slišite čudo: čisto mirni so
bili, ko jih je govornik prepričeval in jim
pojasnjeval, kaj da so grešili! Samo, ko
je sodrug poslanec govoril, kaj je vera in
duhovnik, se je oglašil neki klerikalni ka-
pitalist in neki kmet, ki je seveda duhov-
nika sin, da morajo biti tudi duhovniki,
ker drugače bi tudi vere ne bilo. Mi mu
pa pravimo, da če bi ne bilo tistega du-
hovnika, bi tudi ni ga ne bilo. Vidite, to je
bil ves napad! Ker jih je ves teden tako
skrbelo, znamo, da jih je strah, ko mi so-

cialisti vstajamo v Braslovčah in po so-
sednih vaseh. Saj je bilo tudi farizeje
strah, ko je Jezus Kristus vstal in nas je
rešil. Braslovška organizacija se zahva-
ljuje vsem članom in organizacijam KDZ
Rečica na Paki in v Polzeli, da so se
udeležile shoda kljub slabemu vremenu v
tako obilnem številu, zahvaljujemo se tu-
di bratskemu pevskemu društvu »Svo-
boda« iz Šoštanja, našemu županu in od-
bornikom, ker so se odzvali, ko smo jih
povabili. Najbolj se pa zahvaljujemo na-
šemu sodrugu poslancu dr. M. Korunu.

PRVI MAJ V SAVINJSKI DOLINI.

Ljubno. Dne 30. aprila se je vršil
shod, na katerega pa je prišlo nekaj čez
sto ljudi. Vzrok temu, da je bil tako slabo
obiskan, je bilo sila deževno vreme. Rav-
no na dan shoda je nastala radi velikega
naliva povodenj, ki je splavarjem odna-
šala velike množine lesa. Delavci so bili
primorani ves tisti dan delati in reševati,
kar se da rešiti. — Na shodu so sprejeli
sledenjo resolucijo: Splavčarsko delav-
stvo, zbrano na javnem shodu v Ljub-
nem, dne 30. aprila 1922, želi od promet-
nega ministrstva dovoljenja za polovično
vožnjo na železnicah pri povratku, kadar
izvažajo po Savinji in Savi lesne proiz-
vode v večja kupčiska mesta. Že v bivši
Avstriji so imeli splavarijo pri povratku v
svoj kraj na železnici polovično vožnjo.
Ravnatoko bi bila tudi pri nas ta ugod-
nost velik pospešitelj razvoja naše mlade
lesne trgovine, obenem pa tudi velik so-
cialen činitelj vsem splavarjem. Zahteva-
mo, da se naši poslanci potegnejo za na-
še zahteve in pravice. Trdno smo uver-
jeni, da nam bo v tem oziru šlo tudi pro-
metno ministrstvo na roko.

Šoštanj. Tukajšnji shod dne 1. maja
1922 je bil sijajno obiskan. Okoli tisoč

zaveznih delavcev je na svoj praznik
Dela slovesno manifestiralo. Po shodu so
vsi odkorakali z godbo in zastavo na če-
lu v Velenje, kjer se je vršil shod še en-
krat skupno z ondotnimi rudarji.

Velenje. Tudi tu je bil 1. maja lep in
veličasten shod, in to tembolj, ker so ga
posestili sodrugi iz Šoštanja.

Shod v Žalcu. Vzlic slabemu vreme-
nu se je zbralo z vseh krajev okoli 300
naših sodrugov in somišljenikov. Poseb-
no pozornost so vzbujali sodrugi iz cel-
ske okolice, ki se niso vstrašili slabega
vremena ter so prikorakali z zastavo.
Posebno požrtvovalne so bile sodružice,
ki so porabile to priliko s pobiranjem za
gladujočo Rusijo ter s prodajo rdečih rož.
Na dvorišču gostilne Janič, ki se je na-
polnilo do zadnjega prostorčka, je govo-
ril sodrug Koren namesto sodruga Ebi-
na Kristana, ki je telegrafično opravičil
svojo odsotnost. V eno in pol urnem go-
voru je razpravljal o pomenu praznova-
nja 1. majnika v zmislu berlinskega skle-
pa. Navzoči so navdušeno odobraval iz-
vajanja sodruga Korena.

**KDOR NE DOBI DO SOBOTE »LJUDSKE
GA GLASU« NAJ REKLAMIRA TAKOJI**

Gospodarstvo.

= Denarni trg. Ta teden naša valuta
zopet nekoliko raste. Na Züriski borzi se
je dvignila od 6. do 9. t. m. iz 1.85 na
1.92. V Zagrebu, 9. maja velja tui denar:
ameriški dolar stane 67 Din, 100 avstrij-
skih kron 0.86 Din, 100 nemških mark
23.50 Din, čehoslovaška krona 1.30 Din,
napoleonor 200 Din, rumunski lej 0.48
Din, švicarski frank 12.90 Din, italijanska
lira 3.55 Din.

= Žitni trg. Nestalna vrednost naše-
ga denarja je vzrok, da je zadnje čase tr-
govina z žitom skoro počivala. Ker je
veliko več ponudnikov kot kupcev, so
cene žitu nekoliko padle. Kilogram pše-
nice stane v Zagrebu 4 Din, kg koruze
3.12—3.30 Din, pg rži 3.20 Din, kg ječme-
na 3.25—3.38 Din, kg ovsa 3.25 Din, kg
pšenične moke (štev. 0) 5.88—6 Din.

= Novi ruski bankovci. Sovjetska
Rusija je dala proti koncu meseca aprila
v promet nove bankovce po 50 in 100 mi-
lijonov rubljev, ki bodo ostali v prometu
do konca leta 1924.

Iz gledališke pisarne. Premijera »Madame
sans Gêne« se zavoljo nepričakovanih ovir ne
bo vršila v sredo, 10. t. m. temveč v nedeljo, 14.
t. m. V sredo zvečer ostane dramsko gledališče
za občinstvo zaprto.

Mesečni pregled. Gospodarstvo, urejeno po
novih načelih, zahteva, da se sproti zapisujejo
vsi dogodki, ki imajo na gospodarstvo upir.
Dogodkom se navadno pripisujejo tudi vzroki.
Najvažnejši gospodarski dogodki so izdatki in pre-
jemci v gotovini ali kakih drugi vrednosti. Te
mora, kdor hoče veljati za gospodarja, redno
vsak dan sproti zapisovati, da vidi, jeli več pre-
jel, ali več izdal. V prvem slučaju bo njegovo pa-
srce veselo v drugem žalostno. Misli njegove pa
začno obenem grunitati, kje je vzrok, da so iz-
datki večji. Če je pri izdatkih zapisan še vzrok,
potem bo iskanje čisto lahko, slika bo takoj jas-
na. Zato ker sem preveč izdal za gostilno, ali
to ali ono, zato so izdatki večji kot pa dohodki.
Treba se bo omejiti. Spoznanje pa je prvi korak
k poboljšanju in izdatke boš kmalu spravil v
sklad z dohodki. Mesečni pregled, ali, trgovsko
povedano, bilanca pokaže jasno sliko tvojega go-
spodarstva. Hranilno gospodarstvo članov Kos-
pudnega društva za Slovenijo izkazuje za me-
sec april K 186.269,73 vlog, K 71.349,19 dvigov,
torej povška na vlogah 114.919,94 K ali malo
več kot 1/10 milijona kron. Če bodo naslednji
meseci ako dobro, potem bo konec leta za en
milijon kron več vloženega kot 1./1. 1922. Stanje
vseh hranilnih vlog danes pa je 4.115.553 K. De-
lavec povej, ali nisi ponosen na to številko?
Klobuk dol! Zbiraj, vlagaj, množi svojo gospo-
darsko moč!

Strankin znak velja 5 Din komad. Kdor ga še nima, naj ga takoj naroči pri našem tajništvu.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh delov sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najbolje blago, najfinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 120 K.

„ELSA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, solnčne pego, zajedance, nabore, i. t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, pre-rano osivelost i. t. d. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Lilijno mleko 24 K; Brkomaz 10 K; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera v velikih originalnih škatuljah 40 K; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 40 K; puder za gospe v vrečkah 8 K; zobni prašek v škatljah 12 K; v vrečkah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Schampoon za lase 8 K; rumenilo 12 listkov 48 K; najfinejši parfüm po 48 in 60 K; Močna voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA
dona Elsatrg št. 252. Hrvaško.

Sprejme se čevljarški pomočnik za prvo moč ter **učenec**, ki ima veselje za čevljarstvo obrt. Ivan Šuštaršič, čevljar, Novi Vodmat 157.

Ure budilke, nakle, verižice, zlatino, srebrnino, očale in poročne prstane kupite najbolje pri

A. Lečnik, urar in zlatar, celje, Glavni trg št. 4. Popravila dobra in točna. Zlomljeno zlato in srebro plačujem po najvišji ceni.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.

„Gazela“ je nova znamka. V dobrem letu pa se je radi svoje kakovosti tako vpeljala, da se povsod dobi in jo vse zahteva.

Ne pozabite, da je pri vinu, čaju in kavi najboljši

KEKS

K. Vidic, Jesenice, Gorenjsko

Tovarna

JOS. REICH

Barva

vsakovrstno -- blago.

Kemično čisti obleke.

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika ovratnike, zapretnice in srajce.

Podružnice: **Maribor** Gosposka ul. 38 **Novomesto** Glavni trg **Kočevje** št. 39.

Naročajte „NAPREJ“

Preselitev!

Trgovina s klobuki Franc Šmalc
Ljubljana

se je preselila z Mesinega trga (nasproti rotovža) **vlastno hišo na Marjiniem trgu 1.** Zahvaljujem se p. n. občinstvu za dosedaj izkazano zaupanje in naklonjenost ter se priporočam istemu še nadalje z velespoštovanjem **Franc Šmalc.**

Prvovrstna PUCH-KOLESA
pnevmatike in vse potrebščine kupite najceneje pri tvrdki

IGN. VOK, specialna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Združeni stavbeniki, Ljubljana.

===== Poštni predal št. 70. Telefon št. 103, 180, 256, 447, 527. =====

Projektiranje in izvrševanje vsakovrstnih zgradb do največjega obsega. Na razpolago prvovrstni strokovnjaki in praktiki. Bogata oprema z gradbenim inventarjem.

== Špecialisti za železobetonske konstrukcije. ==

Nikak strup! Nikaka kemična kislina!
kislina!

Garantirano pristni
na **namizni kis** na
debeli! prodaja najmodernejša automa-
tična kisova tovarna
FELIKS SCHMIDL,
Maribor, Koroška cesta 18.
Vsaka hišna gospodinja, ki skrbi za
zdravje svoje družine, zahtevaj povsod
samo pristni SCHMIDL-KIS.

OBRTNA NAZNANILA.

Prva produkt. zadruga krojačev
Maribor, Ruška cesta 5
priporoča obleke za moške in
ženske po zmernih cenah in
dobre kakovosti.

... Prva mariborska ...
delavska pekarna v Mariboru,
Tržaška cesta št. 38, tel. 324,
priporoča
dober kruh in žemlje.

Gostilna
LJUDSKI DOM
== Maribor ==
Ruška cesta št. 7

priporoča
izborna kuhinjo in pijačo.

... **N. BRUNO MILJANIČ** ...
tovarna kandičev in slaščičarna
najnižje cene in vsak čas sveže blago.
Maribor, Tkalecova ulica 4.

!!! Delaj, zbiraj, množi in vlagaj !!!

Najboljše in najvarnejše naložite svoje
prihranke v

Poštni predal št. 13.
Telef. int. št. 178.
Pošt. ček. rač. št. 10.582.
Brz. nasl. „Kodes“ Ljubljana.

Hranilnem oddelku

Konsumnega društva za Slovenijo, Ljubljana.

Obrestuje hranilne vloge po **4 1/2 %** } brez odbitka rentnega in in-
vloge proti 1/2 l. odpovedi po **5 %** } lidnega davka.

Vloge se lahko vplačujejo osebno ali pa potom položnic v **centrall** v
Ljubljani ali pa v **podružnicah**: Celje, Store, Rogatec, Borovnica, Litija,
Kamnik, Tržič, Radovljica, Gorje, Kor. Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kr. gora,
Ljubno, Pragersko, Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, St. Lovrenc na
Pohorju, Gnštanj, Prevalje, Leše, Mežica, Črna I., Črna II.

Hranilni kapital K 4,000.000.

===== Vlagajmo prihranke le v lastno hranilnico! =====

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomptna banka
ustanovljena leta 1872

Beograd-Gornja Radgona-Kranj-Ljubljana-Maribor-Murska Sobota-Velikovec.

== **Akcijski kapital** ==
K 30,000.000

Rezerve K 16,000.000.

Izvršuje vse bančne
posle najkulantneje.